

שיחת השבוע

חב"ד | צעירי אגודת חב"ד
857 סניפים, בתי חב"ד, ברחבי הארץ

לחגוג למרות הכול

חגי ישראל הם מקורות כוח ועוצמה. החגים חיוניים לכושר עמידתנו ולנחישות מלחמתנו, ועלינו לחגוג אותם ביתר שאת וביתר עוז

ראש השנה כסיפור היהודי. שופר ודבש, חגיגות ודמעות

חגי תשרי מעוררים השנה תהיות בלב רבים. אנו שרויים במלחמה קשה מול אויבנו. יותר ממאה מבנינו ובנותינו עדיין חטופים בידי המפלצות האכזריות בעזה. יותר מאלף ושש-מאות משפחות איבדו במערכה הזאת את יקיריהן. רבבות מתושבי הדרום והצפון עדיין אינם יכולים לשוב לבתיהם. האם זה הזמן לחגוג?

למעשה, דילמה זו מלווה את העם היהודי לאורך כל ההיסטוריה. שונאי ישראל בכל

הדורות כיוונו את מעשי הפרעות ביהודים לימי חג ומועד. במיוחד התמחו בכך הנאצים ימ"ש. הם ביקשו לפגוע לא רק בגוף היהודי אלא גם ברוחו. ליטול מהעם היהודי את נשמתו ואת מקורות עוצמתו.

התגובה היהודית לאורך הדורות הייתה – לחגוג למרות הכול. על אפם ועל חמתם של שונאינו. לא לתת להם את מבוקשם. גם במחנות ההשמדה עשו היהודים מאמצים עילאיים לחגוג את חגי ישראל, ולו באמצעים העלובים שעמדו לרשותם. כי את המנגינה הזאת אי אפשר ואסור להפסיק!

השמח מנצח

אחרי השואה העלו יהודים טובים הצעה להשאיר כיסא ריק בשולחן הסדר, לזכר ששת המיליונים. הרבי מליובאוויטש שלל את הרעיון. הוא הסביר שזיכרון השואה מחייב תשומת לב נפרדת, ואין לערבבו עם אוירת חג ומועד. עוד אמר כי זה בדיוק מה שהצורך הנאצי רצה, שיהיו כיסאות ריקים בבתי ישראל. ראוי לעשות את ההפך: יש לכם מקום לעוד כיסא? אל תשאירו אותו ריק, אלא הזמינו עוד יהודי אל שולחן הסדר. זה המענה היהודי לכל מי ששואף להשביט את חגיגנו.

אכן, כשמדובר בסתם מסיבות ובילויים, בהחלט יש מקום לצמצום, מתוך הזדהות עם כאב העם. אבל חגי ישראל אינם מסיבות. הם מקורות כוח ועוצמה. אלה ימים יקרים המעניקים לנו נכסי רוח הנחוצים בימים

כאלה דווקא. החגים חיוניים לכושר עמידתנו ולנחישות מלחמתנו, ועלינו לחגוג אותם ביתר שאת וביתר עוז.

ראינו את החיילים שרים ורוקדים לפני הכניסה לעזה. הם ידעו היטב שזו מלחמה, ושברוך הטבע יהיו מי שלא ישובו. השירה והריקודים לא באו 'לעשות שמח', אלא נועדו למלא את הנפש כוח ועוצמה, להרים את המורל ולצאת בביטחון לקרב. אין מנצחים במלחמה מתוך דיכאון ודכדוך אלא בשמחה ובמרץ נעורים.

לבקש בתפילות

הימים הנוראים הם בדיוק הזמן להתפלל אל אבינו שבשמיים ולבקש את כל מה שכולנו מייחלים לו. ובעצם, הכול מופיע במחזור התפילה: "בְּטַל מַחֲשָׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ. הַפֶּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ. פֶּלֶא... חֶרֶב וְשָׂרִי וּמַשְׁחִית מִבְּנֵי בְרִיתְךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחוּדְךָ. נָקוּם נְקָמָת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּף".

ראש השנה כולל בתוכו חגיגות ודמעות, סעודות מכובדות ותפילות בלב נשבר. זה גם הסיפור היהודי ההיסטורי – "בְּדַמְיָךְ חַיִּי". הקיום שלנו משלב כאב וצמיחה, אובדן ובניין. כל מרכיב כזה ראוי לתשומת הלב הנכונה, ויש זמן לכל דבר. אבל את החגים חייבים לחגוג ולשאוב מהם כוחות לכל השנה כולה.

שתהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה, שנת גאולה וישועה!

יש חדש

לזכות בתקיעת שופר

בימי ראש השנה ייצאו אי"ה אלפי חסידי חב"ד לזכות יהודים בתקיעת שופר. הם יבקרו אצל מאושפזים במרכזים הרפואיים, אנשי כוחות הביטחון, קשישים בבתי אבות וכדומה, ויאפשרו להם לשמוע תקיעת שופר. צעירי חב"ד הכשירו מאות ממקורבי בתי חב"ד לתקוע בשופר והם יזכו את שכניהם במצווה הגדולה.

בית הכנסת הפתוח

בתי חב"ד ברחבי הארץ מקימים כחמש-מאות אתרי תפילה מיוחדים לימים הנוראים, בעבור ציבור שאינו רגיל ללכת לבית הכנסת. התפילות נערכות במאהלים גדולים וממוזגים, באולמות ציבוריים ובבתי חב"ד, והבאים גם נהנים מהדרכה מסודרת במשך התפילה. רשימת אתרי התפילה באתר chabadisrael.co.il.

פדיון כפרות

מנהג ישראל לקיים לקראת יום הכיפורים את מנהג הכפרות, ולתת את תמורתן לצדקה. זאת הזדמנות נאותה לקיים את המנהג החשוב וגם לתת צדקה למוסדות העוסקים כל ימות השנה במעשי צדקה וחסד ובהפצת אור היהדות בדרכי נועם ובאהבת ישראל. אפשר לתרום לבתי חב"ד באתר chabadisrael.co.il.

תרמו פדיון כפרות
לפעילות התורה והחסד של בית חב"ד ותזכו לגמר חתימה טובה

זמני השבוע

ערב ראש השנה תשפ"ה					
יחולים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע	אילת	ניו-יורק
17:42	18:04	17:53	18:04	18:04	18:17
יום שני של ראש-השנה (אין להדליק לפני הזמן)					
18:58	19:00	18:59	19:00	19:08	19:14
שבת פרשת האזינו - שובה					
17:40	18:01	17:50	18:02	18:02	18:04
18:56	18:57	18:57	18:57	18:57	19:11

שבת ישראל, קרב והזמנים

להרגיש טעם יהודי KEDEM

PRODUCT OF USA

שלוש נשים ומסר לדורות

נאמר בגמרא (ברכות כט, א ועוד) שבראש השנה נפקדו שרה, רחל ורחל ורחל. המשותף לשלוש הנשים האלה הוא הרצון להביא ילד יהודי לעולם, בלי לחסוך במאמץ. מכיוון שראש השנה הוא היום הכללי של השנה, הרי המסרים של שלוש הנשים האלה מהווים בעבורנו הוראה כללית.

תחילה אנו קוראים על שרה אימנו, "וה' פקד את שרה כאשר אמר". שרה לא רק רצתה וקיבלה בן, התורה גם מספרת כיצד התמסרה לחינוכו של יצחק אף יותר מאברהם, כאשר התעקשה "כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני, עם יצחק" ודרשה את סילוקו.

תנאים הפוכים

חיינו של יצחק התעצבו בארץ ישראל, ב'חממה' של הוריו, בתוך שפע בגשמיות וברוחניות. יצחק

היה 'עולה תמימה', ונאסר עליו לצאת מהארץ הקדושה. ומאחר שהשפע מגיע לארץ ישראל וממנה לכל העולם, זכה בעצמו לעושר עצום ורב.

לעומתו, יוסף הצדיק, בנה של רחל, חי בתנאים הפוכים לגמרי. כל זמן שהיה בארץ ישראל נאמר עליו שהיה רק "נער את בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה". שליחותו להפוך למנהיג ולמושל התממשה במצרים דווקא (הוא הוחזר לארץ ישראל רק זמן רב אחרי פטירתו).

בעקבות יצחק ויוסף

מזה יש ללמוד שבחיי כל יהודי, קטן כגדול, ייתכנו תקופות שונות. לפעמים הוא במצב של 'יצחק', ונהנה מרווחה ושגשוג, הן בגשמיות הן ברוחניות, ולעיתים חיי מלאי סבל ומצוקה בגשמיות וברוחניות, כחיי יוסף.

יש לוודא שהצלחה כלכלית לא תסנוור את עיניו, אלא הוא ידבק בדרכו של יצחק אבינו. ומיוסף הצדיק עליו ללמוד כי קשיים חומריים, ואפילו ייסורים, אינם צריכים לגרום ייאוש.

ההפך, דווקא משפל המדרגה הוא עלה לגדולה, עד שנעשה משנה למלך, שבלעדיו לא הרים איש את ידו ורגלו במצרים.

כוחה של האם

כדי שהיהודי בבגרותו ישמור את דרך ה' בכל תנאי ומצב, נדרשת השקעה בחינוכו כבר מהשנה הראשונה, על-ידי האם, ששרה באוזניו שירי קודש ומקיפה אותו בתורה ומצוות.

ועל-ידי זה מתממש העניין המיוחד שמייצגת חנה, ששמה נגזר מהשורש 'חן', המבטא נשיאת חן שאינה מותנית בתכונה מסוימת. ואכן, ההפסטה שעוסקת בה מסתיימת בימות המשיח – "וַיִּתֵּן עֹז לְמַלְכּוֹ וַיְרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ" – שיהיו בהם גילויים רוחניים מרוממים. על-ידי המאמץ והיגיעה הרוחניים, על אף קשיי הגלות, תתממש הבטחת ה' לרחל: "כֹּה אָמַר ה', מְנַעֲי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֶתְךָ נָאִם ה', וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב" (ירמיהו לא, טו).

(שיחות קודש תשמ"א, עמ' 90)

אמרת השבוע

מי הצליח לתקוע

התוקע בשופר בבית מדרשו של רבי שלמה מרדומסקי, בעל 'תפארת שלמה', היה תלמיד-דכס מופלג, חסיד וירא שמיים. פעם אחת, בראש השנה, עמד לתקוע ולא הצליח להוציא מהשופר אפילו תקיעה אחת. הוא ניסה שוב ושוב, החליף שופרות – ולא הצליח לתקוע.

כשראו כך, קראו לאברך אחד לעלות ולנסות לתקוע, ומייד תקע את כל התקיעות כראוי.

אחרי התפילה אמר הצדיק לתוקע הקבוע: "בני המדינה הכינו כתר חדש ומפואר למלך, ורצו לשבץ בו אבנים יקרות ומרגליות. מסרו את העובדה לאומן מומחה, אך אומן זה, מכיוון שידע את ערך הכתר ואת העובדה שהוא עומד להיות מוגש למלך, רעדו ידיו ולא הצליח לעשות את המלאכה. מה עשה? קרא לאחד מעוזריו, אדם פשוט, הראה לו מה לעשות, והוא עצמו יצא מהחדר, שלא יראה כלל את מעשיו. העוזר, שלא ידע את ערך הכתר, עשה את המלאכה בביטחון וכראוי."

מן המעיין

תשובה

מעלת בעלי תשובה

"מקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם עומדין" (ברכות לד). צדיק גמור, היינו מי שרואה עצמו גמור ומושלם בדבריו ובמעשיו – הוא במדריגה נמוכה מזו של בעל תשובה, שליבו נשבר בקרבו.

(רבי בונם מפרשיסחה)

מתי מתחילים

העולם נוהג לשוב בתשובה בימי הסליחות. אנשי מעשה מקדימים לשוב בחודש אלול. ואני אומר שיש להתחיל בתשובה אחרי 'נעילה' ביום הכיפורים.

(רבי ישראל מסלנט)

העסק הטוב ביותר

תשובה היא העסק הטוב ביותר, כי אחר התשובה, גם ההפסד נעשה רווח. עבירות נהפכות למצוות; "זדונות נעשות לו כזכויות".

(רבי יואל מנובהרדוק)

כשאינ תשובה

רבי אומר: "בין עשה תשובה ובין לא עשה תשובה, יום הכיפורים מכפר" (יומא פו). החידושי הרי"ם היה מספר: בהיותו ילד כבן שמונה נפל המלמד שלו למשכב ונטה למות. קודם פטירתו נכנסו אליו אנשי החברה קדישא ואמרו לו: התוודע! אמר המלמד הגוסס: העולם אומר שאני תשובה אף היא תשובה. היינו מי שמרגיש שאין לו תשובה, זה עצמו בבחינת תשובה.

שלושה דברים

"שלושה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה: עישרתן, עירבתן, הדליקו את הנר" (משנה שבת ב,ו). "ערב שבת עם חשיכה" – הכוונה לערב יום הכיפורים, שבת שבתון, ואז צריך כל אדם לומר שלושה דברים: 'עשרתם' – עוד מעט יעברו עשרת ימי תשובה; 'עירבתם', הנה נשלם ערב היום הקדוש; "הדליקו את הנר" של יום הכיפורים.

(ה'שר שלום' מבעלז)

למי יש מקום

"עומדים צפופים ומשתחוים רווחים" (אבות ה). למה לא התרחב הנס, שיהיו גם עומדים רווחים? אלא, 'עומדים' היא בחינת גבהות וגאווה, קומה זקופה, ואילו 'משתחוים' זו בחינת ענווה, ביטול והכנעה. מי שהיו עומדים בקומה זקופה ובגאווה, אצלם היה צפוף, בין שהיו עומדים ובין שהיו משתחוים. אבל 'משתחוים' – מי שהיו בהכנעה, אצלם היה 'רווחים', בין כשהיו עומדים ובין כשהיו משתחוים.

(רבי שלום טאוב ממודיץ)

שעה קלה לתשובה

"מי שנפלה עליו מפולת... מפקחין עליו את הגל. מצאוהו חי, מפקחין עליו" (משנה יומא ח,ז). ובגמרא: "לא נצרכה אלא לחיי שעה". כדאי להאריך עליו את חיי הייסורים שלו, אפילו לשעה, כי בשעה קלה אפשר לעשות תשובה.

(מאיר)

יום בשבוע	ה' א' דראש השנה	ו'	ש"ק ב' תשרי	א'	ב'	ג'	ד'	ה'	ו'
ב' פרקים ליום	הל' שגגות פרק טו. הל' מחוסרי נפירה פרק א' ב'	פרק ג' ב'	הל' תמורה פרק א' ב'	פרק ד' הל' טומאת מת פרק א' ב'	פרק ג' ב'	פרק ו' ח'	פרק ט"א	פרק י"ד	פרק ט"ז
פרק א' ליום	הל' מעילה פרק ג'	פרק ד'	פרק ה'	פרק ו'	פרק ז'	פרק ח'	הל' קרבן פסח פרק א'	פרק ב'	פרק ג'

לוח יומי
ללימוד
הרמב"ם

כתקנת הרבי מליובאוויטש

מתוך הכאב תפרוץ הגאולה

מן המצר. קודם תקיעת השופר בראש השנה אומרים את הפסוק (תהלים קיח,ה): "מן המצר קראתי יי, ענני במרחב יי". זה גם המבנה של השופר – צידו האחד צר ('מן המצר') וצידו השני רחב ('במרחב'). עלידי הלחץ שהתקוע מפעיל בצידו הצר, התקיעה בוקעת מן הצד הרחב. ואמנם, זו מהותו הרוחנית של השופר – צעקה פנימית הבוקעת מתוך ה'מצר' והלחץ דווקא. השופר מבטא את 'צעקת הלב' של יהודי, שחש את ריחוקו מה', וצועק מתוך כאב את רצונו לחזור ולהיות קשור ודבוק בקב"ה.

צעקה פנימית זו מגיעה לרום המעלות, ומכאן חשיבותה העצומה של מצווה זו. עלידי הצעקה 'מן המצר' מגיעים עד 'מרחב יי' – עד הדרגות האין-סופיות והבלתי-מוגבלות של האור האלוקי. לכן השופר מעורר חיות חדשה ושפע חדש למען העולם, למשך כל השנה החדשה.

בגאולה יישמע קולו של 'שופר גדול', כמו שנאמר (ישעיה כז,ג): "וְהָיָה בַּיּוֹם יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל". ה'שופר' הזה בא גם הוא בעקבות מצב של 'מצר'. קודם הגאולה עם ישראל עומד במצב של 'מצר' – הצרות הגשמיות והשפל הרוחני גורמים לכל יהודי לחוש תחושה עמוקה של 'מצר'. במיוחד צר וכואב לאותם יהודים שהם בבחינת 'אובדים' ו'נידחים', החשים כאב עצום על ריחוקם מן האמת האלוקית. 'מצר' זה יוצר את הקרקע להתגלות העצומה של ה'שופר גדול', שבעקבותיו ייגאלו גם "האבדים בארץ אשור, והנדחים בארץ מצרים".

טעימה מהרמב"ם

לרגל ארבעים שנה לייסוד תקנת לימוד הרמב"ם היומי

הרב חיים הבר

פקודות או עצות

"אֶהְיֶה לְפִי שֶׁכֵּל חֲפֵי הַתּוֹרָה גְּרוֹת הֵם... רְאוּי לְהַתְבּוֹנֵן בָּהֶם, וְכָל מִי שֶׁאֵתָּה יָכוֹל לָמֵן לוֹ טַעַם – תֵּן לוֹ טַעַם" (סיום ספר קרבנות)

באו הן מרצונו הן מחוכמתו יתברך, והלכך יש לכולן – גם ל'חוקים' – טעם וסיבה. זו גם דעת כמה מהראשונים (רמב"ם תצא ככו; אב"ע יתרו כ,א).

עמדה זו מתבטאת גם בחיבורו משנה תורה, בסיום ספר עבודה, שבו הוא כותב על החוקים "שאינן טעמן ידוע" (סיום ספר עבודה). כלומר: יש להם טעם, אלא שאינו ידוע לנו. נאמן לשיטתו, מסיים הרמב"ם גם את ספר קרבנות בהבאת טעם לדיני מעילה.

לעומתו, רש"י רואה ב'חוקים' מצוות "שאינן טעם בדבר" (תולדות כו,ה). הווי אומר: אמנם ל'משפטים' יש טעם מסוים, ואולם ל'חוקים' אין שום טעם והסבר.

שאלה עתיקת יומין נידונה בדברי גדולי ישראל – האם המצוות נועדו להביא תועלת ותכלית?

באשר למצוות המוגדרות 'משפטים', כמו כיבוד הורים, ודאי שיש בהן תועלת, שהרי זו מובנת בהגיון, עד שאפשר היה להבין שיש לנהוג כך גם לולא הציווי האלוקי. השאלה העיקרית היא על ה'חוקים', המצוות הבלתי-מובנות, כמו דיני טומאה וטהרה ועוד.

בחיבורו 'מורה נבוכים' (חלק ג, פרק כו) הרמב"ם מגדיר את השאלה כך: מה מקור המצוות, רצון ה' או חוכמתו? אם הרצון, אין המצוות לשם תועלת; אך אם הן נובעות גם מהחוכמה, ודאי שיש בהן מטרה כלשהי. מסקנתו היא שהמצוות

חנות אונליין: co.il.סוכהפלוס

קופונים שווים לרוכשים באתר בלבד!

ב"ה

מכון קדושת האות
חיזוק ותיקון ספרי תורה ישנים

קונה ספרי תורה פסולים
(גם מיועדים לגניזה)

חיים (עוסק פורשה)
054-3175116
kdushathaot@gmail.com

וכן רוכשים כלי כסף, כתרים, ריפונים ועוד

תשלום הוגן

סוכות וזמנים
הסוכה למהדרין

אבטחת הקניה

תאום משלוח נוח עד הבית

למידע על סניפים ושירותי בפרטית ארצית

***2582**
www.2582.co.il

053-9638308

גלגולו של שופר

לחזור על המילים, באין סידור או מחזור בדיהם. כשהגיעה השעה, נטל בידים רועדות את השופר ותקע בו.

"הייתה לנו תחושה או הרגשה שכל הפמליה של מעלה ירדה להשתתף בתפילתנו זו, שנבעה מעומקא דליבא", סיפר לימים אברהם אלטמן, אחד מהמתפללים. "לא! תפילה שכזאת לא שוכחים לעולם. זה היה באותה שנה שבה כל קרובינו, יקירינו, הורינו ובני משפחותינו נרצחו. הייתה לנו הרגשה שגם הם, יקירינו, משתתפים בתפילתנו זו. התפילה הזכה, וקולות השופר, נתנו לנו כוח לעמוד בכל הייסורים והתלאות שהתייסרנו בהם..."

משה הוסיף להחזיק בשופר, אך בתלאות הזמן הוכרח להפקידו בידי אסיר יהודי בצ'נסטוב.

כהבטחת הרבי, ניצל מהמלחמה והתיישב בבני-ברק. געגועיו לשופר לא שכחו, והוא לא חדל מלחשוב ולדבר על אודותיו. נודע לו שיהודי ושמר יעקב פאט קיבל את השופר מידי אחד ממשוררי המחנות, מתנה על עזרתו להם. פאט הלך לעולמו והשופר התגלגל לידיים אחרות. חיפושים שנערכו אחריו העלו חרס והשופר לא נמצא.

בשלב מסוים פנה משה אל מנהל ארכיון יד ושם, הד"ר יוסף קרמיש, והלה החליט להיכנס לעובי הקורה ולאתר את השופר. לאחר מאמצים רבים התברר שהשופר נמצא בידי משפחה בני-יורק. לאחר השתדלות רבה נעתרה המשפחה ובשנת תשל"ז העבירה את השופר ליד ושם.

הד"ר קרמיש סיפר ליחידא גרשנטיין, חתנו של הרבי מרדושיץ, על אירוע מיוחד שקרה במהלך משלוח השופר לארץ. קודם ההמראה קלט השליח שזו הייתה טעות מצידו להכניס את השופר יקר הערך למזוודה הנשלחת לבטן המטוס, והוא התעקש שרצונו לקחתו עימו בתיק היד.

הוא התחנן לפני צוות המטוס שיפתחו את תא המטען וימצאו את מזוודתו, כדי שיוכל לקחת את השופר. לאחר תחנונים רבים ניאותו. כשנחת, הבין את גודל הנס, שכן המזוודה אבדה ולא נמצאה, ואילו השופר ניצל.

(על-פי יד ושם, 'הוד וגבורה')

לבצע את המלאכה.

"יודע אני יפה שהדבר כרוך בסכנת נפשות", אמר לו הרבי, ומעיניו זלגו דמעות חמות. "אך מבטיח אני לך שבזכות הכנת השופר תישאר בחיים ועוד תראה את הטוב".

משה נענה. לא היה לו מושג כיצד יעביר את הקרן לבית החרושת, שהיה במרחק של שלושה קילומטרים מהצרף. האסירים צעדו לשם בשביל שמשני צידיו ניצבו משמרות של אנשי אס"א, והללו חיפשו בדקדקנות אצל כל חשוד. יומיים קודם לכן נמצאה אצל יהודי חתיכת עור והוא נורה למוות.

בברכים רועדות עבר משה את השביל והקרן

הרבי היה נחוש. ראש איל הוברח והשופר נוצר (צילום: יד ושם)

"לא ידעתי איך עושים שופר", סיפר לימים. "נותני עצות לא חסרו. זה אומר להשרות את הקרן במים רותחים, וזה מייעץ דווקא במים צוננים. נדמה לי שריככתי את הקרן בדמעות שנשרו מעיניי"

באמתחתו. לשמחתו הכול עבר בשלום. "לא ידעתי איך עושים שופר. ממה מתחילים", סיפר לימים. "נותני עצות לא חסרו. זה אומר להשרות את הקרן במים רותחים, וזה מייעץ דווקא במים צוננים. אינני זוכר בדיוק כיצד עשיתי זאת. נדמה לי שריככתי את הקרן בדמעות שנשרו מעיניי..."

בערב ראש השנה הופיע משה בצרף ושופר מוכן בידיו. שמחתו של רבי יצחק לא ידעה גבול. מפה לאוזן עברה השמועה שבצרפו של הרבי יתפללו בציבור ויתקעו בשופר.

הרבי ניגש לפני התיבה והתפלל בנעימה מיוחדת, מילה במילה, כדי שהנאספים יוכלו

"אומר לך את אשר על ליבי. משתוקק אני בכל נפשי ומאודי לקיים בראש השנה את מצוות תקיעת השופר, כאן במחנה".

זה היה רבי יצחק פינקלר, האדמו"ר מרדושיץ, ששהה במחנה העבודה סקרז'יסק-קמינה שבמחוז קילצה בפולין. כל ימי המלחמה פעל הרבי במסירת נפש לטובת קהילתו, וסירב להימלט מהגטו, כדי שלא לנטוש את קהילתו.

לקראת ראש השנה תש"ד הלהיב האדמו"ר את היהודים שעליהם לקיים את מצוות תקיעת שופר בתוך הגיהנום הנאצי. "הדבר אפשרי בהחלט", טען הרבי, והציג את תכניתו. "נבקש מאחד מבעלי המלאכה במסגרייה שיביא למחנה ראש בעל-חיים, ומהקרן שלו נייער שופר".

מקורביו של הרבי חשבו שהדבר אינו מציאותי. בעדינות ניסו לשכנע את רבם, אך הרבי עמד על דעתו. "דווקא בשעה קשה כלי-כך", אמר, "ראוי לקיים את המצווה שבכוחה לעורר את מידת הרחמים ולדחוק את מידת הדין".

דבריו חדרו ללב היהודים. נאסף הכסף הדרוש ונמצא פולני שהסכים להגניב ראש בעל-חיים. כעבור כמה ימים ביצע את המשימה, אך האכזבה הייתה מרה כאשר התברר שזה היה ראש פר, שקרניו פסולות לשופר.

ראש השנה ממשמש ובא. לא היה זמן מספיק להתחיל הכול מחדש. וגם אין בסביבה מומחה שיועד לייצר שופר מהקרן. אבל הרבי היה נחוש וביקש שייסבירו לפולני איזה ראש של בעל-חיים עליו להביא. שוב נאסף סכום כסף, והפעם לשמחת כולם הוגנב למחנה ראש של איל.

כעת עמדה לפני הרבי השאלה על מי אפשר להטיל את מלאכת עשיית השופר. משה וינטרטר שהה עימו בצרף מספר 14 והיה מבאי ביתו עוד בפיטורקוב. "משה, השגנו קרן של איל. אתה עובד במסגרייה. שם יש לך הכלים להתקין שופר כשר לתקיעות בימים הנוראים". משה בא במבוכה. הוא פחד להיתפס וגם לא ידע כיצד

שתתחדש עלינו
שנה של נועם...

גדאורדנדנד

מוקד הזמנות:

077-2304757

מבית אפיקים שבת

רציתי לשאול

עם הרב שמואל גרומן
מנהל בית חב"ד במגדל

על מה מתפללים בראש השנה, על הצרכים האישיים או על המלכת הקב"ה למלך?

הגשמיים צריכה אף היא להיות למען הקב"ה - להשלמת מלכותו על העולם. כדי שתתמלא הבקשה 'מלך על העולם כולו' נדרש יהודי לעסוק בענייני העולם - לשם שמיים - ועל ידי כך לקדשם ולשעבדם למלכות הבורא. ממילא מובן שהוא זקוק לבראות, לפרנסה, לחיים ארוכים וכו', כדי שיוכל למלא את תפקידו בעולם.

הבקשה בדבר הצרכים הגשמיים לא באה אפוא כדי לספק את המאוויים האישיים, חלילה, אלא כדי שהאדם יוכל לעבוד את קונו כראוי ולהביא את אור הקדושה לחלקים רחבים יותר של העולם ולעשות מהם "דירה לו יתברך בתחתונים".

ואף מי שעדיין לא הגיע למדרגה זו, והוא מבקש את צרכיו הגשמיים למען עצמו - הרי בעומק הדברים מסתתרת שאיפתה העמוקה של הנשמה לשפע גשמי, מתוך כוונה למלא את הכוונה העליונה.

אכן, ההתמקדות בראש השנה היא על המלכת הקב"ה למלך. זה הדגש בכל תפילות החג - 'מלך על העולם כולו'. כמעט איננו מבקשים בקשות אישיות בתפילות, חוץ מבמקומות מועטים, כמו 'זוכרנו לחיים', 'ובספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה', וכמובן ב'אבינו מלכנו' ובפתיחת ההיכל.

בתיקוני זוהר אף מופיע ביטוי חריף על המבקשים את צורכיהם האישיים בימים הגוראים, שהם דומים לכלבים הצועקים: 'הבהב'; שכן בשעות קדושות אלה צריך לחשוב על השכינה ולא על הצרכים האישיים.

ועם זה, הלוא הבקשות על הצרכים האישיים הוכנסו לנוסח התפילה בידו חז"ל, ומזה מובן שצריך לבקשן, וכדי לבקשן באמת - האדם צריך לחוש את הצורך בהן!

הרבי מליובאוויטש מסביר שבאמת אין סתירה בין הדברים. בקשת הצרכים

הלכה למעשה

הרב יוסף גינזבורג
רב אזורי, עומר

הכנות לשבת בחג

האסורה בחג. אפשר לפתור זאת על-ידי הוצאת התקע של הכיריים מהחשמל קודם החג.

רצוי מאוד להכין מערב החג את ספר התורה שבו יקראו בשבת. אם לא הכינו, או שהיו זקוקים לספר התורה הזה לצורך הקריאה בראש השנה, אין לגלול אותו במהלך החג למקום הקריאה בשבת, אלא יש לעשות זאת בשבת עצמה (וכן פסקו הרמ"א ואדמו"ר הזקן). ויש מתירים, ורבים מסתמכים עליהם ומקילים בכך.

שנת מעשר עני: שנת תשפ"ה היא שנת 'מעשר עני', וחובה זו חלה על כל הירקות שנקטפו מראש השנה ואילך במקרה של ספק אם הירקות נקטפו בשנת תשפ"ד או תשפ"ה, יש להפריש מספק גם 'מעשר עני' וגם 'מעשר עני' (בפירות הולכים אחרי החנטה. פירות הנקטפים עכשיו חנטו בשנת תשפ"ד, והם חייבים במעשר עני ולא עני. רק הפירות שיחנטו בשנת תשפ"ה יתחייבו במעשר עני).

איך עושים הכנות לשבת ביום השני של ראש השנה?

תשובה: את נרות השבת מדליקים בזמן הקבוע בלוחות, וההדלקה היא מאש קיימת, ולא בהצתת גפרור וכדומה. לצורך זה מדליקים בערב החג נר (כמו נר נשמה) הדולק כמה ימים, כדי שתהיה בו אש עד הדלקת הנרות של ערב שבת.

את האוכל שרוצים לחמם בעבור השבת יש להעמיד על הפלטה בחג השני (ביום שישי) מבעוד יום, כדי שסיפק להתחמם קודם כניסת השבת, באופן שאם ירצו, יוכלו לאכול ממנו בחג.

אפשר גם לבשל בחג השני בעבור השבת, על אש שהודלקה בכיריים מערב החג, ויש להבטיח שהתבשיל כבר יהיה מוכן לאכילה בחג עצמו. בכיריים מהדגמים הישנים אפשר להדליק את הגז גם בחג עצמו, בהעברה מאש קיימת. בכיריים החדשות יותר נוצרת בעיה של הפעלת המצתים החשמליים, פעולה

מחלקת המודעות (גלנד) של 'שיחת השבוע':

טל' 053-3166532 • דוא"ל: m3166532@gmail.com

תקציר: המפקד הרומאי המדח מסתובב ככלב לרגלי חומות ירושלים, ואינו מצליח לחדר פנימה. משלחת בחלוקים לבנים נראית באפק

דוקטור יוליוס

התחפשת החדשה. ובכן, גם אני חכם, צהל בלבן, כשהצטרף רשמית למשלחת הרפואית. כעבר דקות ספורות, כשנפתח שער הכניסה לפני חברי המשלחת, הנה גם 'דוקטור' יוליוס בפנים...

חלית שומרים חמושה סבבה את האורחים. רופאים או לא, בכל מקרה טעונים הם שמירה מעלה. עדין לא הצליחו היהודים להכין מה גרם לאספסינוס לרצות לטפל בכריאותו של התנא הקדוש רבי צדוק; הן הם לא ידעו על ארועי הפגישה ההיסטורית בין רבן יוחנן למלך הרומאי.

יוליוס הקפיד לצעד באמצע הקבוצה, שלא להתבלט. בלבן קנה שלא יתפתח דיון רפואי מקצועי, כדי שלא יחשפו 'דיעותיו' הרפואיות לעיני כלם...

הוא צעד סקנן במשעולי ירושלים בדרך לבית המדרש הגדול, שם קבע רבי צדוק הישיש את משכנו. הרופאים, שהתעניינו בדרך לפשר מחלתו של הצדיק, התפלאו לשמע כי אין זו מחלה ככל המחלות. "ארבעים שנה הוא צם, רבי צדוק, כדי לעזור רחמי שמים על ירושלים, ועכשו איננו מסגל לאכל כלל. מרב רזון, גופו כמעט הפך שקוף. רק רופאים מקמים ידעו לענין את העצה הנכונה, כיצד להשיב לו את היכלת לבצע ולעכל. אתם ממחים?"

הרופאים הנהנו בראשם בבטחון ורק יוליוס נבהל. "מה השאלה", קרא כשהוא בולע את רקו, "ממחים לגמרי! זו בכלל לא בעיה... כמה טפות של... של...". הוא נסה להזכר בשם של תרופה כלשהי מילדותו ולא הצליח. "כמה טפות של יין שרף, בכל מקרה, לא יכולות להזיק, במקרה הזה, נכון?". הוא העיף מבט מתחנן אל עמיתיו, אך אלה הנידו בראשם בסלידה.

"זו היתה טעות", נשף יוליוס את שפתיו בכעס. הוא הבחין כי שומריהם נתנו בו מבט בוחן. "הגענו", אמר אחד השומרים ביכש. "זה בית המדרש של רבי צדוק", הוסיף, ויוליוס תהה אם בין החכמים היהודים שבפנים ימצא גם מישהו מהורי הילדים. הוא לא זנח לרגע את תכניתו הרעה.

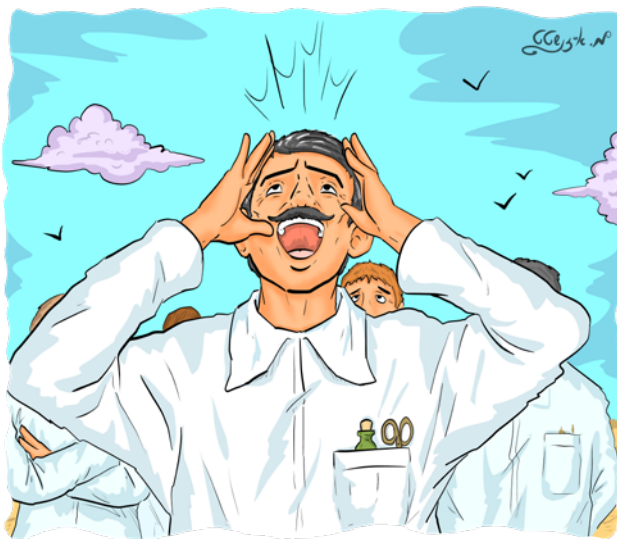
המשך יבוא

יוליוס אמן את עיניו, מנסה להבין לאן מועדות פניה של המשלחת ה'לבנה', ונדהם לראות כי הם צועדים בבטחה הישר אל שער החומה! וכי מה חושבים הם לעצמם, תהה בלבן: האם מישהו יסכים לפתח להם את השער? הלא עוד רגע ינקבו ככברה בחצי המגנים!

אחד מן הקרבים, כנראה ראש המשלחת, עשה כפות ידיו כפאפרכסת, הטה ראשו לאחור וצעק במלוא גרונו: "רופאים אנחנו! לרפא את רבי צדוק נשלחנו; כך בקש רבכם מן המלך אספסינוס... הכניסונו!"

אה, נזפר יוליוס באותו מעמד, שבו נפגש החכם היהודי עם אספסינוס. נכון, הוא בקש אז שלוש בקשות ואחת מהן אכן היתה שישלחו רופאים לרפא חכם יהודי חולה. ובכן, אלה עומדים פתח להיות מכניסים אחר כבוד פנימה, בעוד הוא ישאר בחוץ, כאשר כל חטאו הוא – שאיננו רופא...

"רגע! מי אמר שאינני רופא?", הבזיק רעיון פרוץ

במוחו. הוא לקסן מבט אל האנשים, ובהחלטה של פתע החל לרוץ לעברם בכל כוחו.

"שמעו נא", עצר אותם בהלוצם, והם הביטו בו בפתיצה. הוא לא היה מקר להם. "אני מפקד רומאי", אמר להם בבהילות, נמנע בכונה מלהוסיף את המלה 'לשעבר', ו'אני פאן בתפקיד סודי. יש לכם חלוק לבן נוסף? חלוק אחד יספיק..."

החומה עוד היתה רחוקה מהם, ויוליוס השתדל להסתתר מאחורי הקבוצה, כאשר עטה על גופו את

דבר התורה שלי

מלחמת מוחות עם השטן

בראש השנה אין מזכירים שנה ראש חדש תשרי, וגם בשבת שלפני ראש השנה איננו מברכים את החדש. כמו כן איננו תוקעים בשופר בערב ראש השנה, אף שתוקעים בשאר ימי החדש אלול. הטעם לכל זה הוא כדי "לערכב את השטן" – שהשטן 'יתבלבל' ולא יקטרג עלינו.

נשאלת שאלה פשוטה: הלא השטן הוא מלאך בעולם העליון, האם אפשר באמת 'לבלבל' אותו?

התשובה היא שהפונה איננה להטעות את השטן, אלא לסתם את טענותיו. וכך רש"י מפרש: "כשישמעו שישראל מחבבים את המצוות, מסתממים דבריו". הוא מבין שיש לבני ישראל זכויות רבות, וממילא אין טעם לקטרג עליהם.

זה דומה לצבא, שבעת מלחמה איננו משתמש מיד בכלי הנשק החזקים שלו, כדי שלא לגרם לאויב להתחזק ולהתאמן ולהשקיע את כל כוחותיו וגדודו. יש כלי נשק ששומרים כ'הפתעות' ולא משתמשים בהם.

גם לנו יש 'כלי נשק' שמסיעים לנו ביום הדין. אם 'נבזבז' את ברפת החדש ואת הזכרת ראש החדש – השטן יפעל בכל כוחו כדי לנצח אותנו.

רגע, אבל מה אנחנו מרויחים מזה, אם בסוף איננו משתמשים בזכויות האלה כלל?

אלא שיש פה כונה עמוקה. ברגע שיהודי רואה שאין מברכים את החדש ואין מזכירים את ראש החדש, וכל זה כדי שלא לעזור את השטן, הוא חושב לעצמו: לשטן יש כוח גדול כל-כך, עד שגזירות מפניו כל-כך! אם כן, ראוי לחזור בתשובה!

והתעוררות התשובה הזו מעוררת רחמים עלינו ומביאה לנו שנה טובה ומתוקה.

(על פי לקוטי שיחות, כרך כד, עמ' 222)

מה רבו מעשיה'ה

התמר, מלך המדבר

הפירו את הגבור המדברי - דקל התמר. הוא מהצמחים היחידים שמסוגל לא רק להתקיים כמעט בלי מים, אלא גם לגדל לגבה עצום ולהניב פרות עסיסיים ומשכחים.

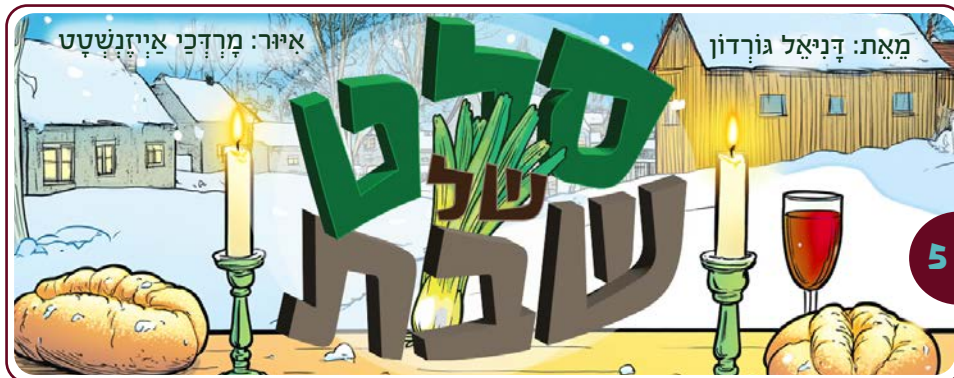
עץ התמר מתנשא לגבה של עשרים מטרים, וכדי להניב פרות משכחים הוא זקוק להרבה חם. המשנה קובעת שאין מביאים בכורים מתמרים שבהרים, אלא מהתמרים הצומחים בעמקים. התמרים האכזריים בארצנו צומחים באזורים בעלי אקלים חם ויבש, כמו עמק הערבה (בין ים המלח לאילת), בקעת ציו שבנגב הדרומי ובקעת יריחו, הידועה גם כ'עמק התמרים'.

פרי התמר נחשב פצצת אנרגיה. יש בו סכרים טבעיים, המספקים אנרגיה מהירה לגוף. הוא גם עשיר בסיבים תזונתיים, המסייעים למערכת העכול. יש בו מינרלים חשובים כמו ברזל, אשלגן, מגנזיום וסידן. מחקרים הוכיחו שאכילת תמרים תורמת לכריאות הלב ולשפור תפקודי המוח.

כבר מימי קדם נהגו ליבש את התמרים, כדי שישמרו זמן רב. תחשבו על אנשים שחיו במדבר - התמר היה מזון חשוב בעבורם. כאשר התמר מתבש, הטעם שלו נעשה מרפז ומתוק יותר.

מהתמרים גם מפיקים סירופ, הוא הסלאן, והוא ה'דבש' שבפסוק 'ארץ זבת חלב ודבש'.

בארצות ערב נהגו לקלות את חרצני התמר, לטחון אותם ולהכין מהם קפה. טעמו דומה לקפה רגיל, אבל בלי קפאין. יש זנים רבים של תמרים. המלך של התמרים הוא המג'הול, המתאפיין בגדלו, בטעמו המתוק ובמרקמו הרך והבשרני. המג'הול הנמכר כיום הוא פתוח ישראלי.

תקציר: בדרכו הביתה, אחרי תפלת שחרית ביום ששי בבקר, נתקל רבי נפתלי צבי, תלמידו המבוקש של החוזה פלובלין, באבר שעמיד בצדי הדרך ואחז שק סגור

האיורים נועדו להמחשת הסיפור בלבד ולא לתיאור דמויות הצדיקים

מראש השנה ועד יום הכפורים חשוב מאוד להתפלל מתוך הסדור ולא על-פה, כדי לזכור את כל ההוספות שמוסיפים בתפלת שמונה עשרה. מי ששכח ואמר 'האיל הקדוש' במקום 'המלך הקדוש' - צריך לחזור לתחלת התפלה.

הלכה בשבוע

תקיעת שופר אחרי 75 שנה

כשהוזמן רב העיר ליל שבצרפת להשתתף במעמד זיכרון לציון 75 שנים לגירוש יהודי עירו למחנות ההשמדה, החליט פתאום להוציא את השופר ולסגור מעגל

"הוצאתי את השופר ואלה היו רגעים מצמררים של סגירת מעגל". הרב דהאן

היהודים הנרצחים, וכדי להבטיח שדבר כזה לעולם לא יישנה, נשמע כולנו את קול השופר שאותם יהודים לא זכו לשמוע בראש השנה ההוא". תקעתי בשופר, ואלה היו רגעים מצמררים של סגירת מעגל.

מצווה גוררת מצווה. בקהל היה יהודי שומר תורה ומצוות, מנכדי הניצולים, שביקש קודם לכן לומר קדיש לעילוי נשמתם. הסבירו לאיש שעל-פי כללי הפרוטוקול אי-אפשר לעשות זאת, שכן החוק בצרפת מקפיד על הפרדה בין דת למדינה. אבל אחרי תקיעת השופר כבר לא יכלו להתנגד לקדיש, והנכד אמר אותו בהתרגשות רבה.

זיכרונות. סיפורה של תקיעת השופר זכה לתהודה רבה. שנה לאחר מכן הזמינו אותי לשאת דברים בעיר סמוכה. עשיתי שם אותו דבר ותקעתי בשופר. הזקנים התרגשו מאוד, ויכולתי לחוש את סערת הרגשות שלהם ולראות את הזיכרונות מציפים אותם.

אחריות. באותה עיר נותרו יהודים זקנים, שאינם שומרים תורה ומצוות לעת עתה. לאורך כל השנה בית הכנסת אינו פעיל, ורק יום אחד בשנה – יום הכיפורים – הוא פועל, משום שאני מתעקש שיהיה שם מניין. אני שולח כמה בחורים, והם עצמם מהווים חצי מניין. יש כמה זקנים שהיו רוצים מזמן למכור את בית הכנסת, אבל אני מסביר להם בכל פעם מחדש שעליהם לשמור על הנכס הזה, שאותו הקימו היהודים שנרצחו בשואה. ברוך השם שעד היום המקום נשמר ומשמש זיכרון חי לאותם קדושים.

המארגנים טרחו להזמין את ילדיהם ונכדיהם של הניצולים המעטים. אלה היו ילדים שתושבים בעיר, שהבינו מה הגורל הצפוי להם, פשוט 'חטפו' מידי המרצחים כדי להצילם. הללו באו עכשיו לטקס מארצות רבות.

דברים מהלב. כרב העיר הוזמנתי לשאת דברים במעמד. מול נציגי הרשויות ובני המשפחות, אמרתי שכאן, מהמקום הזה, מהרציפים האלה, לקחו את היהודים הקדושים בערב ראש השנה למחנות המוות. באותו יום שבו תכננו ללבוש בגדים חגיגיים, ללכת לבית הכנסת, לחגוג יחד ולהתפלל לבורא עולם, ולמחרת לשמוע את קול השופר – עולמם חרב עליהם.

תקיעה מאוחרת. בסיום דבריי, שיצאו מן הלב, הוצאתי את השופר מכיס המקטורן ואמרתי: "לזכר

תעודת זהות. הרב אליהו דהאן, 62, רבה של צפון צרפת ושלוח חב"ד בעיר ליל, הרביעית בגודלה בצרפת, שבה מתגוררים יותר ממיליון תושבים. אביו יליד מרוקו, מתלמידיו הראשונים של שליח חב"ד שם, הרב מיכאל ליפסקר. קרוב לארבעים שנה פועל הרב דהאן בליל, וזכה להקים בה מוסדות חינוך, תורה וחסד. בשנים האחרונות בנו משמש יד ימינו בפעילות.

אלול. לאורך כל ימי חודש אלול אני נוהג להתהלך עם השופר ברחובות העיר, ולזכות יהודים בתקיעת שופר. יש בשופר משהו מיוחד, שבכוחו לעורר גם את מי שנראים רחוקים משמירת תורה ומצוות. נדיר למצוא יהודי שמסרב לשמוע את תקיעת השופר.

גירוש ראש השנה. ראש השנה הוא יום בעל משמעות עמוקה ורגישה לקהילה היהודית בליל. בימי השואה נצטוו כל יהודי העיר להתאסף יחד בערב ראש השנה, ומנקודת האיסוף בתחנת הרכבת גורשו למחנות המוות.

מי לחיים. גירוש יהודי ליל צרוב בתודעת העיר, ובמלאת 75 שנים לטרagedיה, שהכחידה כליל את הקהילה היהודית המפוארת, הוחלט ברשות המקומית ובנציגות של משרד הפנים להקים אנדרטה מיוחדת לזכר היהודים הקדושים שנרצחו באכזריות בידי הנאצים, ולקיים אירוע גדול לזכרם.

בית הכנסת בליל והרב דהאן בטקס המיוחד (צילום: מרדכי לובצקי)

שנה טובה ומתזקה

